

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра економічної теорії

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«РИНОК ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність – 051 «Економіка»
Освітня програма / спеціалізація – «Бізнес-економіка»
Статус дисципліни – за вибором студента

Викладач – Нечипорук Людмила Володимирівна,
д.е.н., професорка, професорка кафедри
економічної теорії

12 червня 2020 р.

Силабус навчальної дисципліни «Ринок фінансових послуг» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес-економіка» фінансово-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 9 с.

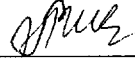
Розробник

Нечипорук Людмила Володимирівна – професорка кафедри економічної теорії,
докторка економічних наук, професорка

Гарант освітньої програми

Шевченко Людмила Степанівна – завідувачка кафедри економічної теорії,
докторка економічних наук, професорка

Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії
(протокол № 10 від 12 червня 2020 р.)

Завідувачка кафедри _____ Л. С. Шевченко

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Ринок фінансових послуг
Вид навчальної дисципліни	За вибором студента; належить до навчальних дисциплін загальної фахової підготовки.
Викладач	Нечипорук Людмила Володимирівна, д.е.н., професорка, професорка кафедри економічної теорії НЮУ імені Ярослава Мудрого
Контактний телефон	+38 057 704 92 58
E-mail	econom_theory@ukr.net
Консультації	Вівторок, четвер – 13-00 – 14-00, Корпус НЮУ, вул. Динамівська, 4, ауд. 502.
Онлайн консультації у Facebook:	Business Economics. Актуальна освіта в НЮУ імені Ярослава Мудрого: https://www.facebook.com/groups/701530796898235/ ; Нові економічні та управлінські спеціальності НЮУ імені Ярослава Мудрого: https://www.facebook.com/groups/196735574432249/ ; Consulting forever: https://www.facebook.com/groups/1429039653865820/

Анотація навчальної дисципліни

Вивчаються теоретичні основи становлення та розвитку ринку фінансових послуг. Аналізуються засади функціонування окремих складових ринку фінансових послуг. Послідовно розглядаються види фінансових послуг, що надаються на: грошовому ринку; ринку позичкового капіталу; фондовому ринку; страховому ринку; валютному ринку. Досліджуються методи й технології діджиталізації ринків фінансових послуг. Формуються теоретичні знання та практичні навички консалтингу на ринку фінансових послуг.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування базових знань щодо становлення та функціонування ринку фінансових послуг, засвоєння основ забезпечення фінансових послуг на окремих ринках та визначення тенденцій їх подальшого розвитку.

Завдання:

- формування системи теоретичних знань щодо становлення та розвитку ринку фінансових послуг;
- опанування інструментарію фінансового аналізу;
- оволодіння науковими підходами, практичними методами та прийомами фінансової науки;
- засвоєння теоретичних знань та формування здатності до оптимізації залучення фінансових ресурсів суб'єктів економіки;
- розвиток умінь із обґрунтування засад функціонування національного ринку фінансових послуг;
- формування системи теоретичних знань окремих складових ринку фінансових послуг;
- засвоєння основ надання фінансових послуг на грошовому ринку;
- набуття умінь із визначення змісту фінансових послуг на ринку позичкового капіталу;
- розвиток умінь із обґрунтування змісту фінансових послуг на фондовому ринку;

- формування системи теоретичних знань щодо фінансових послуг на страховому ринку;
- засвоєння системи теоретичних знань щодо фінансових послуг на валютному ринку;
- оволодіння основами діджиталізації ринків фінансових послуг;
- оволодіння засадами надання консультаційних послуг на ринку фінансових послуг.

Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Економічна теорія», «Історія економіки та економічної думки», «Інституціональна економіка», «Фінансова система».

Постреквізити: «Економіка та фінанси підприємства», «Страховий захист бізнесу».

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

- 1) визначати сутність і необхідність забезпечення фінансових послуг в економічному житті суспільства;
- 2) систематизувати основні тенденції розвитку фінансових послуг та їх властивості;
- 3) обґрунтувати чинники та ознаки змін у фінансовій поведінці суб'єктів господарювання при формуванні і використанні централізованих і децентралізованих фінансових ресурсів;
- 4) аналізувати економічні процеси, що відбуваються на ринку фінансових послуг;
- 5) узагальнювати законодавчі та нормативні акти у сфері фінансових відносин;
- 6) прогнозувати можливі напрями впливу фінансових послуг на соціально-економічний розвиток суспільства;
- 7) визначати сукупність заходів, що забезпечують використання фінансових послуг як одного із дійових інструментів економічної та соціальної політики держави;
- 8) систематизувати основні тенденції розвитку ринку фінансових послуг в умовах фінансової глобалізації;
- 9) визначати зміст і завдання консалтингової діяльності на ринку фінансових послуг.

Розклад занять з навчальної дисципліни на 2020/2021 н.р. для студентів денної форми навчання

Тиждень	Теми лекцій	Теми практичних занять	Теми самостійної роботи (есе або рефератів)
1.	1. Ринок фінансових послуг та його роль в економіці.		
	2. Суб'єкти ринку фінансових послуг.		
2.	3. Поняття і класифікація фінансового посередництва.		
	4. Особливості побудови		

	ринку фінансових послуг в Україні.		
3.	5. Банківська система як основа розвитку ринку фінансових послуг.	1. Ринок фінансових послуг та його роль в економіці. <i>Основна література:</i> 1; 2.	Фінансові ринки у фінансовій системі.
4.	6. Інфраструктура ринку фінансових послуг.	2. Суб'єкти ринку фінансових послуг. <i>Основна література:</i> 1; 2.	Інституціональна структура ринку фінансових послуг.
5.	7. Державне регулювання ринку фінансових послуг.	3. Поняття і класифікація фінансового посередництва. <i>Основна література:</i> 1; 2.	Переваги співпраці з фінансовими посередниками. Ринки фінансових послуг в провідних країнах світу.
6.	8. Напрями розвитку світового ринку фінансових послуг.	4. Особливості побудови ринку фінансових послуг в Україні. <i>Основна література:</i> 1; 2.	
7.	9. Фінансові послуги на грошовому ринку.	5. Банківська система як основа розвитку ринку фінансових послуг. <i>Основна література:</i> 1; 2.	Банківська діяльність у сфері надання фінансових послуг в Україні.
8.	10. Фінансові послуги на ринку позичкового капіталу.	6. Інфраструктура ринку фінансових послуг. <i>Основна література:</i> 1; 2.	Стан розвитку інфраструктури фінансових послуг в Україні.
9.	11. Фінансові послуги на фондовому ринку.	7. Державне регулювання ринку фінансових послуг. <i>Основна література:</i> 1; 2.	Можливості пруденційного нагляду на ринку фінансових послуг.
10.	12. Фінансові послуги на страховому ринку	8. Напрями розвитку світового ринку фінансових послуг. <i>Основна література:</i> 1; 2.	
11.	13. Фінансові послуги на валютному ринку.	Колоквіум	
		9. Фінансові послуги на грошовому ринку. <i>Основна література:</i> 1; 2.	Операції з інструментами грошового ринку.
12.	14. Діджиталізація ринків фінансових послуг.	10.1. Фінансові послуги на ринку позичкового капіталу. <i>Основна література:</i> 1; 2.	
		10.2. Фінансові послуги на ринку позичкового капіталу в Україні. <i>Основна література:</i> 1; 2.	Банківський кредит. Класифікація банківських кредитів.
13.	15. Консультаційні послуги на ринку фінансових послуг.	11.1. Фінансові послуги на фондовому ринку. <i>Основна література:</i> 1; 2.	
		11.2. Фінансові послуги на фондовому ринку в Україні.	Поняття та види цінних паперів,

		<i>Основна література:</i> 1; 2.	операції з ними на фондовому ринку.
14.		12.1. Фінансові послуги на страховому ринку. <i>Основна література:</i> 1; 2.	Основи перестраховання.
		12.2. Фінансові послуги на страховому ринку в Україні. <i>Основна література:</i> 1; 2.	
15.		13.1. Фінансові послуги на валютному ринку. <i>Основна література:</i> 1; 2.	
		13.2. Фінансові послуги на валютному ринку в Україні. <i>Основна література:</i> 1; 2.	Місце валютного ринку у системі світової валютної системи.
16.		14. Діджиталізація ринків фінансових послуг. <i>Основна література:</i> 1; 2.	Інтернет банкінг.
		Колоквіум	
17.		15.1. Консультаційні послуги на ринку фінансових послуг. <i>Основна література:</i> 1; 2.	Мотивація фінансового консультанта.
		15.2. Консультаційні послуги на ринку фінансових послуг в Україні. <i>Основна література:</i> 1; 2.	

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, статистичних даних та бухгалтерської звітності підприємств, матеріалів експертно-аналітичних центрів тощо;
- робота над кейсами з питань розвитку ринку фінансових послуг;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе та рефератів;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- підготовка до практичних занять, колоквіумів та заліку.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у: Плани практичних занять і завдання для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Ринок фінансових послуг» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес-економіка» / уклад. Л. В. Нечипорук. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. URL:

Інформаційне забезпечення курсу

Основна література

1. Ринок фінансових послуг: підруч. / С. М. Еш. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 400 с. DOI: <https://www.twirpx.com/file/1866305/>
2. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. / Є. М. Сич та ін. Київ: Центр учбової літератури. DOI: http://www.nung.edu.ua/files/attachments/rynok_finansovyh_poslug_sych.pdf

Додаткова література

1. Нечипорук Л. В. Попит, пропозиція та рівновага на ринку страхових послуг. *Електронне наукове видання «Глобальні та національні проблеми економіки»*. 2015. Вип. № 5. С. 911 – 916.
2. Нечипорук Л. В. Посилення загроз фінансовій безпеці держави в умовах фінансової глобалізації. *Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України*. 2012. № 1. С. 281-298.
3. Нечипорук Л. В. Теорія та практика медичного страхування в Україні. *Електронне наукове видання «Глобальні та національні проблеми економіки»*. 2015. Вип. № 6. С. 751 – 755.
4. Нечипорук Л. В. До визначення поняття «страхова група». *Вісник НУ «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Економічна теорія та право*. 2013. Вип. 4 (15). С. 35-43.
5. Нечипорук Л. В. Інновації на ринку страхових послуг в умовах мережевої економіки. *Współczesne trendy w gospodarce i sektorze publicznym*. Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2016. p. 165 – 174.
6. Нечипорук Л. В. Інституціональні зміни та їх вплив на діяльність суб'єкта господарювання. *Фінансова поведінка суб'єктів господарювання в умовах кризових явищ і ризиків*: кол. моногр. Харків, 2018. С. 82-95.
7. Нечипорук Л. В., Лордкипанидзе Л. Особенности формирования страхового рынка в контексте создания правовой экономики (на примере Украины и Грузии) *Економічна теорія та право*. 2015. Вип. 1 (20).
8. Нечипорук Л. В. Теоретичні аспекти розвитку страхового ринку України. *Eurasian Academic Research Journal*. 2017. № 4 (10). С. 8-13.
9. Нечипорук Л. В. Финансовая грамотность людей пожилого возраста. *Третий возраст: обоснованность оптимизма*: моногр. / Нар. укр. акад.; под общ. ред. Е. В. Астаховой. Харьков. Изд-во НУА, 2018. 224 с. С. 121-142.
10. Нечипорук Л. В. Фінансова інклюзія в контексті страхових послуг. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2018. № 3. С. 411-417. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v3i26.143994>
11. Нечипорук Л. В. Фінансовий бізнес-консалтинг в умовах інтернаціоналізації фінансової сфери. *New stages of development of modern science in Ukraine and EU countries: monograph / edited by authors*. 2nd ed. Riga: “Baltija Publishing”, 2019. 528 p. (p. 296-312).
12. Нечипорук Л. В. Теоретичні аспекти дослідження потреб споживачів страхових послуг. *Вісник НУ «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Економічна теорія та право*. 2014. Вип. 2 (17). С. 127-137.
13. Нечипорук Л. В. Фінансові рішення в ризик-менеджменті бізнес-організацій. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. № 5 (22). С. 98 – 103.
14. Нечипорук Л. В., Гетьманський М. О. Фінансова безпека держави та особливості безпеки страхового ринку як її складової. *Вісник СумДУ. Серія “Економіка”*. 2017. № 4. С. 76-85.
15. Фінанси: навч. посіб. / І. В. Журавльова, О. В. Гаврильченко, О. П. Полтніна та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора І. В. Журавльової. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 330 с.
16. Фінанси: навч. посіб. / Л. В. Лисяк, С. В. Качула, Л. О. Міщенко, Д. А. Міщенко; за ред. д. е. н., проф., акад. АЕН України Л. В. Лисяк. Дніпро: ТОВ “Акцент ПП”, 2017. 298 с.
17. Фінанси: підруч. / за ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. 2-ге вид. переробл. і доповн. Київ: Знання, 2012. 687 с.
18. Фінанси: навч. посіб. / за заг. ред. Волохової І. С. Харків: «ПромАрт», 2018. 262 с.
19. Фінанси: навч. посіб. / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. І. В. Журавльової.

Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 330 с.

20. Фінанси: підруч. / за ред. І. О. Лютого. Київ: Ліра-К, 2017. 720 с.

21. Фондовий ринок: підруч. / за ред. В. Д. Базилевича. Книга 1. Київ: Знання, 2015. 621 с.

Вимоги викладача

Студенти *повинні*: активно працювати на практичних заняттях: брати участь в обговоренні дискусійних питань та розробленні кейсів, повною мірою долучатися до активних форм навчання, використовувати різноманітні джерела з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення бізнес-процесів. Пропущені практичні заняття відпрацьовуються.

Студентам *рекомендується*: брати участь у наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, написанні наукових статей і рефератів.

Викладач *бере до уваги* інші навчальні та наукові здобутки студента, що підтверджені документально (грамоти, дипломи, сертифікати тощо).

Обов'язковою вимогою є дотримання студентами норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять прошу використовувати мобільні телефони тільки у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації. Можна приносити із собою питну воду. В разі нагальної потреби можна виходити з аудиторії, не заважаючи при цьому викладачу та іншим студентам.

Контрольні заходи результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань студентів включає:

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань або задач, захист кейсу, підготовка і захист есе або реферату за ініціативи студента; максимальна оцінка за модуль – 25 балів;

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на колоквіумах. Проводяться два колоквіуми. Максимальна оцінка з кожного колоквіуму становить 20 балів.

Протягом семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи (підготовка усної доповіді, презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 10.

Формою *підсумкового контролю* знань студентів із навчальної дисципліни є *залік*, що виставляється на останньому занятті на основі результатів поточного контролю та виконання завдань самостійної роботи. Мінімальна кількість балів, за якої студент отримує залік, становить 60 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Практичні заняття		Колоквіуми		Самостійна робота студентів	Разом
Модуль № 1	Модуль № 2	Колоквіум № 1	Колоквіум № 2		
max 25	max 25	max 20	max 20	max 10	max 100

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється в залікову книжку відповідно до такої шкали:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НІОУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	Зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	Не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34